

Sygn. akt I NKRS 40/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania B. Ł.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2020 z dnia 24 września 2020 r.

w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek do przejścia w stan spoczynku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 24 lutego 2021 r.,

uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.

UZASADNIENIE

I.

I.1. Sędzia Sądu Okręgowego w Z. B. Ł. (dalej: Skarżący) pismem z 3 grudnia 2020 r. wniósł odwołanie od doręczonej mu 30 listopada 2020 r. uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2020 z 24 września 2020 r., którą Rada – działając na podstawie art. 69 § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju

sądów powszechnych (dalej: p.u.s.p.) – nie wyraziła zgody na dalsze zajmowanie przez Skarżącego stanowiska sędziego.

Zaskarżonej uchwale Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego i formalnego (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa), a mianowicie prawa materialnego, tj. art. 2 i 180 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Konstytucja RP) oraz prawa formalnego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 69 § 1b p.u.s.p.(t.j. Dz.U. 2020, poz. 2072 ze zm., art. 29 ust. 2, art. 33 ust. 1, art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2019, poz. 84 ze zm.; dalej: u.KRS) poprzez:

1. brak należytego uzasadnienia uchwały, a w zasadzie brak jej merytorycznego uzasadnienia;
2. brak wszechstronnego rozważenia sprawy przez Krajową Radę Sądownictwa (dalej: KRS);
3. nieuprawnione przyjęcie przez KRS, że ani interes wymiaru sprawiedliwości, ani ważny interes społeczny nie przemawiają za tym, aby Skarżący w dalszym ciągu zajmował stanowisko sędziego.

W oparciu o powyższe podstawy odwoławcze Skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej uchwały;
2. jednocześnie, na podstawie art. 730¹ § 1 w zw. z art. 734 w zw. z art. 398²¹ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.) oraz art. 44 ust. 3 u.KRS, wniósł o udzielenie zabezpieczenia poprzez wstrzymanie skuteczności zaskarżonej uchwały.

I.2. W odpowiedzi na odwołanie z 11 stycznia 2021 r. Przewodniczący KRS w imieniu Rady wniósł o odrzucenie odwołania w całości jako niedopuszczalnego z mocy prawa, gdyż uchwała w tym przedmiocie jest ostateczna.

W uzasadnieniu wskazano, że w ocenie KRS od zaskarżonej uchwały nie przysługuje odwołanie, gdyż z treści art. 69 § 1b zd. 2. p.u.s.p. wynika wyłączenie sądowej kontroli uchwał KRS wydawanych na tej podstawie, a przepis ten tworzy wyjątek od ogólnej zasady sądowej kontroli uchwał KRS w sprawach indywidualnych, przewidzianej w art. 44 u.KRS. Zdaniem KRS nie ulega

wątpliwości, że w zdaniu drugim tego przepisu ustawodawca wyraźnie przesądził, iż w sprawach określonych w art. 3 ust. 2 pkt 2 u.KRS „odwołanie nie przysługuje”, a uchwała KRS już z chwilą jej wydania uzyskuje atrybut prawomocności.

Podniesiono, że przejście sędziego w stan spoczynku w związku z osiągnięciem ustawowo określonej granicy wieku jest zasadą konstytucyjną, regulowaną przez art. 180 ust. 4 Konstytucji RP. Dodano, że możliwość „dalszego zajmowania stanowiska sędziego” nie jest konstytucyjnym prawem podmiotowym jednostki powołanej do pełnienia urzędu sędziego, ale specyficznym środkiem prawnym, pozwalającym KRS na bieżące reagowanie na aktualne potrzeby wymiaru sprawiedliwości.

I.3. Pismem z 27 stycznia 2021 r. Skarżący wniósł replikę na odpowiedź KRS na jego odwołanie. Podkreślił w niej, że nie podziela poglądu KRS, podtrzymał w całości stanowisko wyrażone w odwołaniu i wniósł o nieuwzględnianie stanowiska KRS wyrażanego w odpowiedzi, jako niezasadnego oraz o rozpoznanie odwołania.

II.

Zaskarżona uchwała KRS została podjęta w następstwie przedstawionego KRS przez Skarżącego oświadczenia woli dalszego zajmowania stanowiska sędziego Sądu Okręgowego w Z. Do oświadczenia Skarżący załączył zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia obowiązków sędziego oraz zaświadczenia psychologiczne stwierdzające, że jest zdolny w zakresie predyspozycji i umiejętności psychologicznych do pełnienia obowiązków sędziego. Do KRS wpłynęła także opinia Prezesa Sądu Okręgowego w Z., w której wskazano m.in., że Skarżący jest wybitnym specjalistą w dziedzinie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, cieszącym się szacunkiem i uznaniem środowiska prawniczego. Podniesiono, że sprawując funkcję przewodniczącego wydziału był obciążany pracą w sposób porównywalny do innych sędziów orzekających w wydziale i bez wyjątku terminowo sporządzał uzasadnienia orzeczeń, a jego orzecznictwo cechowało się bardzo wysoką stabilnością. Ponadto Prezes Sądu Okręgowego w Z. wskazał, że praca sędziego Ł. była zawsze wysoko oceniana przez przełożonych, że nie stwierdzono

żadnych skarg dotyczących jego osoby czy przypadków przewlekłości postępowania. Podkreślił, że jest autorytetem dla wielu pokoleń kształconych przez niego sędziów i dodał, że przez lata nie korzystał ze zwolnień lekarskich, zaś jego stan zdrowia pozwala na dalsze zajmowanie urzędu.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

III.1. Możliwość wniesienia do Sądu Najwyższego odwołania od uchwały KRS z powodu sprzeczności uchwały z prawem przewiduje art. 44 ust. 1 u.KRS, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Przepis ten wyraźnie też wskazuje, że odwołanie nie przysługuje w sprawach indywidualnych dotyczących powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. Brak odwołania w tego rodzaju sprawach został jednak uznany przez Sąd Najwyższy za wtórnie niekonstytucyjny (wyrok Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2020 r., I NO 191/19). Sąd Najwyższy powołał się w tym przypadku na wyroki Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2008 r., SK 57/06 a także z 29 listopada 2007 r., SK 43/06.

Kwestia dopuszczalności odwołania od uchwały KRS w przedmiocie niewyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. Zarysowały się dwa odrębne stanowiska. Pierwsze i zarazem dominujące – oparte na wykładni systemowej i prokonstytucyjnej – zakłada, że art. 69 § 1b zd. 2 p.u.s.p. nie wyłącza możliwości odwołania się sędziego od uchwały KRS i nie stanowi wyjątku przewidzianego przez art. 44 ust. 1 zd. 1 *in fine* u.KRS. Podkreśla się przy tym, że art. 44 ust. 1 u.KRS stanowi samodzielną podstawę odwołania od uchwały Rady, zaś zd. 2 art. 69 p.u.s.p. nie może być interpretowane w ten sposób, że uchwała KRS jest prawomocna, czyli niezaskarżalna do Sądu Najwyższego (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 2019 r., I NO 57/18 oraz wyroki Sądu Najwyższego z: 3 czerwca 2020 r., I NO 3/20; 9 grudnia 2020 r., I NO 81/20; 19 stycznia 2021 r., I NKRS 2/21; 19 stycznia 2021 r., I NKRS 22/21; a także postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 maja 2019 r., I NO 187/19; 11 lutego 2020 r., I NO 3/20; 13 lutego 2020 r.,

I NO 189/19 i 26 lutego 2020 r., I NO 190/19). Drugie stanowisko – oparte w zasadzie na wykładni literalnej – odrzuca zakaz wykładni synonimicznej i zakłada, że uchwała KRS w takim przypadku jest prawomocna i niezaskarżalna do Sądu Najwyższego (tak postanowienia Sądu Najwyższego z: 9 kwietnia 2019 r., I NO 13/19 i 12 sierpnia 2020 r., I NO 77/20).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela pierwsze stanowisko i argumentację przedstawioną we wskazanych orzeczeniach (wyrokach w sprawach: I NO 57/18, I NO 3/20; I NO 81/20; I NKRS 2/21 oraz postanowieniach w sprawach: I NO 187/19, I NO 3/20, I NO 189/19, I NO 190/19). Odmienne podejście do wykładni art. 69 ust. 1b p.u.s.p. prowadziłby do naruszenia podstawowych zasad konstytucyjnych, w tym art. 2 Konstytucji RP. W konsekwencji sędzia zostałby bowiem pozbawiony możliwości kwestionowania działań wpływających na zakres jego praw i obowiązków. Takie stanowisko zajmuje w licznych orzeczeniach nie tylko Sąd Najwyższy, ale też Naczelny Sąd Administracyjny (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 grudnia 2020 r., II GSK 875/20).

Jak już wielokrotnie wskazywano, nie można rozumieć ostateczności uchwały KRS, o której mowa w art. 69 § 1b zd. 2 p.u.s.p., jako jej prawomocności. Gdyby ustawodawca chciał wyłączyć zaskarżalność takiej uchwały, wyraźnie by to przewidział, nie pozostawiając żadnej wątpliwości i używając odpowiedniego języka prawnego, wskazując, że uchwała jest „prawomocna”, albo – tak jak to uczynił w art. 44 ust. 1 zd. 2 u.KRS – że od takiej uchwały „odwołanie nie przysługuje”. Zakładając racjonalność ustawodawcy przyjąć należy, że gdyby terminowi „ostateczność” nadał on na gruncie Prawa o ustroju sądów powszechnych inne znaczenie niż znane w systemie prawa, to by to uczynił. Nie można w tym przypadku dokonać tzw. wykładni synonimicznej. Przyjęcie odmiennego stanowiska stanowiłoby zakwestionowanie założenia racjonalności ustawodawcy (powszechnie przyjmowana dyrektywa zakazu wykładni synonimicznej jest jego wzmocnieniem), a ponadto prowadziłoby do podważenia potrzeby m.in. wykładni systemowej i prokonstytucyjnej. Przyjąć należy, że wszelkie wątpliwości pojawiające się w tego typu sprawach należy wyjaśniać w drodze wykładni prokonstytucyjnej oraz w świetle zasad ogólnych prawa o ustroju sądów

powszechnych. Wyłączenie stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu przed KRS nie oznacza, że terminologia stosowana w systemie prawnym, nauce prawa i orzecznictwie, a mająca swe pierwotne źródło w prawie administracyjnym, nie jest uwzględniana na gruncie przepisów regulujących postępowanie przed KRS.

Regulację Prawa o ustroju sądów powszechnych należy więc odczytywać w świetle normy-zasady z art. 180 ust. 1 Konstytucji RP, art. 2 Konstytucji RP a także art. 78 Konstytucji RP i w tym kontekście dokonać prokonstytucyjnej wykładni art. 69 § 1b p.u.s.p. Wynik takiej wykładni prowadzi do wniosku, że w świetle art. 44 u.KRS oraz cytowanych przepisów oczywiste jest, że ostateczność uchwały KRS nie może być rozumiana jako jej prawomocność skutkująca brakiem zaskarżalności uchwały. Jak wskazywał już Sąd Najwyższy, pojęcia „ostateczność” i „prawomocność” mają swoją ukształtowaną treść i praktykę stosowania – nie mogą być więc utożsamiane. Zarówno argumenty logiczno-językowe, jak i wykładnia systemowa oraz prokonstytucyjna, prowadzą do wniosku, że racjonalny ustawodawca nie wyłączyłby uprawnień sędziego do odwołania od uchwały Rady, o której mowa w art. 69 § 1b p.u.s.p. w trybie art. 44 u.KRS. W tym kontekście podkreślić należy, że zgodnie z art. 78 Konstytucji RP każdemu przysługuje prawo do zaskarżenia dotyczących go orzeczeń i decyzji (przy czym rozumie się to wyrażenie jako obejmujące szerokie spektrum rozstrzygnięć, niezależnie od nazwy nadawanej im przez ustawy zwykłe, tj. wyrok, postanowienie, zarządzenie, nakaz zapłaty, mandat karny, uchwała, a także niezależnie od ich przedmiotu), a wyjątki od tej zasady, jak i tryb zaskarżania, określa wyrażnie ustawa. Postępowanie przed KRS jest jednoinstancyjne, dlatego też zasada zaskarżania uchwał Rady w sprawach osobowych do Sądu Najwyższego jest realizacją normy konstytucyjnej z art. 78 Konstytucji RP.

III.2. Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.KRS, postępowanie przed Sądem Najwyższym w sprawie z takiego odwołania powinno się toczyć według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c. przewidującego tzw. przymus adwokacko-radcowski). Utrwalony jest pogląd, że wymienione przepisy należy w tym przypadku stosować odpowiednio (zob. np.

wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2019 r., I NO 78/19). W orzecznictwie i doktrynie wskazuje się, iż odpowiednie stosowanie przepisów oznacza, że niektóre z nich znajdują zastosowanie wprost, bez żadnych modyfikacji i zabiegów adaptacyjnych, inne tylko pośrednio, a więc z uwzględnieniem konstrukcji, istoty i odrębności postępowania, w którym znajdują zastosowanie, a jeszcze inne w ogóle nie będą mogły być wykorzystane. Stosowanie „odpowiednie” oznacza w szczególności niezbędną adaptację (i ewentualnie zmianę niektórych elementów) normy do zasadniczych celów i form danego postępowania, jak również pełne uwzględnienie charakteru i celu danego postępowania oraz wynikających stąd różnic w stosunku do uregulowań, które mają być zastosowane (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2012 r., IV CZ 153/11 oraz uchwała Sądu Najwyższego z 15 września 1995 r., III CZP 110/95). W świetle powyższego Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska KRS co do skutku skierowania przez Skarżącego odwołania bezpośrednio do Sądu Najwyższego, a nie – zgodnie z brzmieniem art. 44 ust. 2 u.KRS – do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Przewodniczącego KRS. Z uwagi na kwestionowanie przez KRS dopuszczalności odwołania od uchwały Rady, Skarżący mógł zakładać, że złożenie przez niego odwołania za pośrednictwem Przewodniczącego KRS skutkować będzie nienadaniem mu biegu. W konsekwencji odwołanie wniesione w terminie bezpośrednio do Sądu Najwyższego jest odwołaniem wniesionym w terminie.

Sądowi Najwyższemu znany jest pogląd wyrażony w postanowieniach Sądu Najwyższego m.in. z 28 października 2010 r., II UZ 24/10 oraz 20 marca 2014 r., II CZ 107/13, w myśl którego wykluczone jest stosowanie art. 369 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. do skargi kasacyjnej. W świetle powyższych rozważań, w przypadku postępowań w sprawach z odwołań od uchwał KRS, wykluczenie to nie znajduje uzasadnienia. Gdy skarga kasacyjna wnoszona jest do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie (art. 398⁵ § 1 k.p.c.), to na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi kasacyjnej przysługuje zażalenie (art. 394¹ § 1 k.p.c.). Przepis ten nie znajdzie zastosowanie w sytuacji, gdy Przewodniczący KRS odmówi przekazania odwołania do Sądu Najwyższego. Zwrócić należy też uwagę na to, że w postępowaniu przed KRS nie stosuje się Kodeksu postępowania

administracyjnego i przewidzianych w nim środków, w tym skargi na bezczynność organu. Skarżący nie dysponuje więc żadnym skutecznym środkiem prawnym w razie ewentualnego zaniechania przez Przewodniczącego KRS nadania biegu wniesionemu odwołaniu. Uznanie, że wniesienie odwołania bezpośrednio do Sądu Najwyższego skutkuje zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.KRS, znajduje zatem uzasadnienie w specyficznej konstrukcji postępowania toczącego się po doręczeniu uchwały skarżącemu, odbiegającej od relacji procesowej istniejącej między sądem II instancji a Sądem Najwyższym w postępowaniu ze skargi kasacyjnej.

III.3. Zaskarżonej uchwale Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego (art. 2 i 180 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) oraz naruszenie prawa formalnego (art. 69 § 1b p.u.s.p. i art. 29 ust. 2, art. 33 ust. 1, art. 42 ust. 1 u.KRS).

W kontekście rozpoznawanej sprawy Sąd Najwyższy bada, czy uchwała KRS nie została podjęta z naruszeniem przepisów prawa (art. 44 ust. 1 u.KRS), czy nie jest arbitralna. Podkreślić należy, że KRS nie może działać na zasadzie pełnej uznaniowości i w ten sposób decydować o pozostawieniu sędziego w stanie czynnym po osiągnięciu przez niego ustawowego wieku przechodzenia w stan spoczynku, w sytuacji, gdy sędzia ten złożył przewidziane w ustawie oświadczenie o woli dalszego pełnienia urzędu i załączył wymagane zaświadczenia. Uznaniowość Rady jest ograniczona kryteriami wskazanymi *expressis verbis* w art. 69 § 1b p.u.s.p., których treść nie może być ustalana w oderwaniu od art. 69 § 1 p.u.s.p. oraz zasad związanych z istotą władzy sądowniczej, mających swoje źródło w Konstytucji RP. Rozpatrując sprawy takie jak ta, Rada winna mieć na uwadze, że to z sędzią, a nie sądem wiąże się nierozzerwalnie zasada niezawisłości sędziowskiej oraz zasada nieusuwalności sędziego (art. 180 Konstytucji RP).

W sprawach indywidualnych KRS podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone (art. 33 ust. 1 u.KRS). W przypadku podejmowania uchwały dotyczącej wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska przez sędziego osiągniętego wieku uprawniający do przejścia w stan spoczynku przesłankami, które Rada jest zobowiązana uwzględnić,

są: interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny interes społeczny, w szczególności racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów.

Zauważyć należy też, że art. 69 p.u.s.p. konkretyzuje treść art. 180 ust. 1 i 4 Konstytucji RP. W procesie jego wykładni należy mieć więc na względzie, że art. 180 Konstytucji RP w ust. 1 wprowadza zasadę nieusuwalności sędziego, która stanowi główną gwarancję zasady niezawisłości sędziowskiej. Jedyny wyjątek wskazuje art. 180 ust. 2 Konstytucji RP (złożenie sędziego z urzędu, zawieszenie w urzędowaniu, przeniesienie do innej siedziby lub na inne stanowisko wbrew jego woli może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie).

Nie ma żadnych wątpliwości, że w świetle art. 180 ust. 4 Konstytucji RP to ustawodawca określa granicę wieku, po którego osiągnięciu sędziowie przechodzą w stan spoczynku. Artykuł 180 ust. 4 Konstytucji RP stanowi wszak, że sędzia przechodzi w stan spoczynku z chwilą osiągnięcia określonego w ustawie wieku. W świetle Konstytucji RP ustalanie wieku przejścia w stan spoczynku sędziów i procedur przechodzenia sędziów w stan spoczynku nie może naruszać zasady nieusuwalności i powiązanej nią zasady niezawisłości sędziowskiej. Ów wiek określa art. 69 p.u.s.p. (65 lat), który przewiduje również pewne odstępstwa w tym zakresie. Zauważyć należy, że ustrojodawca nie wskazał możliwości różnicowania owej granicy wieku, a nade wszystko nie przewidział możliwość decydowania przez jakikolwiek organ o pozostawieniu sędziego w stanie czynnym po osiągnięciu wieku przejścia w stan spoczynku. Odpowiada temu treść art. 69 § 1 p.u.s.p. Skoro jednak ustawodawca w art. 69 § 1b p.u.s.p. *de facto* zmodyfikował zawarte w ww. przepisie przesłanki określające wiek przejścia sędziego w stan spoczynku, wprowadzając kryteria w pewnym stopniu ocenne, o których spełnieniu decyduje organ władzy, to rozwiązanie takie musi uwzględniać zarówno prawo do zaskarżania decyzji organów państwa, co jest konsekwencją zasad znajdujących oparcie w art. 2 i art. 45 Konstytucji RP (o czym wyżej), jak i uwzględniać treść art. 180 Konstytucji RP.

W świetle powyższego zarzut naruszenia przez KRS art. 180 ust. 1 Konstytucji RP jest zasadny. Z kolei zarzut naruszenia art. 180 ust. 2 Konstytucji

RP nie jest zasadny, gdyż sytuacja będąca przedmiotem zaskarżonej uchwały nie jest tożsama z sytuacją przewidzianą w tym przepisie, stanowiącą wyjątek od zasady nieusuwalności sędziów.

III.4. Zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 69 § 1b p.u.s.p., gdyż z uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie wynika, że interes wymiaru sprawiedliwości i ważny interes społeczny, w szczególności zaś racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego, przemawiają za niewyrażeniem zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez Skarżącego. Krajowa Rada Sądownictwa ograniczyła treść uzasadnienia do kilku ogólnikowych stwierdzeń, nie wykazując w żadnym stopniu, na czym miałyby polegać brak interesu wymiaru sprawiedliwości oraz ważnego interesu społecznego w pozostawieniu Skarżącego w stanie czynnym. Z materiałów postępowania wynika, że Rada posiadała nie tylko opinię przełożonego, informacje o osiągnięciach, kwalifikacjach i doświadczeniu, ale i dane statystyczne dotyczące pracy Skarżącego za ostatni rok. Jeżeli dane te posłużyły Radzie do podjęcia uchwały, to powinno to zostać wykazane w uzasadnieniu.

W świetle rozważań co do relacji uregulowania z art. 69 p.u.s.p. do zasad wynikających z Konstytucji RP, analizując kwestię przesłanek z art. 69 § 1b p.u.s.p., KRS powinna wykazać, że interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny interes społeczny sprzeciwia się pozostawieniu sędziego, który zgłosił Radzie wolę dalszego pełnienia służby sędziowskiej na dotychczasowym stanowisku (art. 61 § 1b zd. 1 w zw. z art. 69 § 1 p.u.s.p.). Sformułowanie użyte w art. 69 § 1 p.u.s.p. o „woli dalszego zajmowania stanowiska” wskazuje wyraźnie na powiązanie tego przepisu z konstytucyjną zasadą nieusuwalności sędziów. Uregulowanie z art. 69 § 1b zd. 1 p.u.s.p., choć stanowi o wyrażaniu zgody przez KRS, to w istocie odnosi się do swego rodzaju sprzeciwu, który musi zostać dokładnie uzasadniony przez wskazanie, w czym Rada upatruje braku interesu wymiaru sprawiedliwości lub ważnego interesu społecznego w pozostawieniu sędziego w stanie czynnym.

W związku z powyższym zasadny jest również zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 u.KRS. Dodatkowo skazać należy, że w ramach obowiązku wszechstronnego

zbadania sprawy, KRS powinna uwzględnić także słuszny interes indywidualny sędziego, w kontekście interesu wymiaru sprawiedliwości.

III.5. W świetle przedstawionych powyżej rozważań zasadny jest także zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 u.KRS, który stanowi, że uchwały KRS w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia. Nie można za takowe uznać rekonstrukcji podejmowanych przez Radę czynności, bez jakiegokolwiek umotywowania, dlaczego nie istnieją podstawy do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez Skarżącego, a „interes wymiaru sprawiedliwości oraz interes społeczny nie wymagają zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego” przez Skarżącego.

III.6. Przepis art. 29 ust. 2 u.KRS stanowi, że uczestnika postępowania informuje się o terminie posiedzenia, na którym będzie rozpatrywana jego sprawa. Niewątpliwie przepis art. 29 ust. 2 u.KRS, jak i żaden inny w ustawie o KRS, nie przewiduje obowiązku zawiadomienia uczestnika konkursu o posiedzeniu zespołu (wyrok Sądu Najwyższego z 25 listopada 2020 r., I NO 131/20). Nakłada jednak na Radę obowiązek poinformowania uczestnika postępowania o terminie posiedzenia samej Rady. W opinii Sądu Najwyższego, w przypadku postępowań takich jak niniejsze, nie jest wystarczające umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej KRS. Niemniej jednak zarzut naruszenia ww. przepisu, nie został przez Skarżącego uzasadniony. Nie wskazano, na czym miałyby polegać wpływ braku poinformowania Skarżącego na treść uchwały.

III.7. Na zakończenie należy zauważyć, że w świetle Konstytucji RP KRS pełni dwie role. Pierwsza, wynikająca z art. 179 Konstytucji RP, to prowadzenie postępowań konkursowych na stanowiska sędziowskie. Krajowa Rada Sądownictwa występuje w tym przypadku jako ciało eksperckie mające przeprowadzić postępowanie konkursowe i nominować kandydatów do powołania przez Prezydenta RP na urząd sędziego. Druga, a zarazem zasadnicza rola Rady, wynika z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Jest nią obowiązek stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Obowiązek ten stanowi główną

wytyczną wszelkiego działania KRS. W realiach niniejszej sprawy, w związku z tym, że ustrojodawca potwierdził fundamentalną dla niezależności władzy sądowniczej zasadę niezawisłości i powiązanej z nią zasadę nieusuwalności i nie przewidział, aby jakkolwiek organ państwa, w tym KRS, mógł indywidualnym aktem wpływać na pozostawianie sędziego w stanie czynnym, a ustawodawca wprowadził możliwość pozostawienia sędziego w stanie czynnym po osiągnięciu przez niego ustawowego wieku przejścia w stan spoczynku, to decyzję w tej mierze powinno się pozostawić przede wszystkim zainteresowanemu sędziemu. Realizacja przez KRS ustawowego obowiązku podjęcia uchwały w przedmiocie zgody na pozostawienie sędziego w stanie czynnym winna być realizowana w świetle wskazanego obowiązku stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów, a tym samym skutkować wszechstronnym rozważaniem sprawy, mając na względzie niezawisłość sędziowską, która wyraża się w gwarancjach dla sędziego. W świetle powyższego, interes wymiaru sprawiedliwości nie może być sprzeczny ze słusznym interesem sędziego do skorzystania z przewidzianej ustawą możliwości dalszego pełnienia służby sędziowskiej po osiągnięciu ustawowego wieku przejścia w stan spoczynku w sytuacji, gdy spełnia wszystkie wskazane w ustawie wymogi formalne.

III.8. W świetle powyższego, na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.